11/09/2020

Άγιος Νικόλαος -Σημείο Μηδέν: 19 χρόνια από την τρομοκρατική επίθεση – Οι εργασίες, το στοίχημα του 2021 και η επιμνημόσυνη δέηση

Οικουμενικό Πατριαρχείο / Αρχιεπισκοπή Αμερικής

Της Ναταλίας Δανδόλου

Δέκα εννέα χρόνια συμπληρώνονται φέτος από την τρομοκρατική επίθεση στους Διδύμους Πύργους, το τραγικό γεγονός που στοίχισε τη ζωή σε περισσότερους από 3.000 ανθρώπους και άλλαξε τον ρού της ιστορίας

Η ημέρα εκείνη έχει μια ιδιαίτερη βαρύτητα και για τον ελληνισμό της Αμερικής, καθώς ο ελληνορθόδοξος ναός του αγίου Νικολάου βρισκόταν στην οδό Liberty απέναντι από τον Νότιο Πύργο του Παγκοσμίου Κέντρου Εμπορίου καταστράφηκε ολοσχερώς. Ήταν το μόνο κτήριο που καταστράφηκε από την επίθεση και δεν ανήκε στο Παγκόσμιο Κέντρο Εμπορίου. Σήμερα το μεσημέρι (ώρα Νέας Υόρκης) ο Αρχιεπίσκοπος Αμερικής κ.κ. Ελπιδοφόρος αναμένεται να τελέσει επιμνημόσυνη δέηση για τα θύματα των επιθέσεων στον χώρο έξω από τον Ιερό Ναό.

Για τους Έλληνες της διασποράς ο Άγιος Νικόλαος έχει μια ιδιαίτερη σημασία. Η αποπεράτωση του ναού διήλθε από πολλές συμπληγάδες και

συνοδεύτηκε από σκάνδαλα, ωστόσο δεν έπαψε ποτέ να αποτελεί όνειρο για τη ομογένεια.

Από την πρώτη κιόλας ημέρα ανάληψης των καθηκόντων του ο Αρχιεπίσκοπος Αμερικής έθεσε ως βασικό του στόχο την εξυγίανση των οικονομικών της Αρχιεπισκοπής και κύριο μέλημά του την αποπεράτωση του ναού. Τα εμπόδια μοιάζουν να έχουν ξεπεραστεί, εργασίες έχουν ξαναρχίσει... και οι δωρεές φθάνουν. Το στοίχημα; Τα θυρανοίξια να γίνουν στις 11 Σεπτεμβρίου του 2021, είκοσι χρόνια μετά μετά την τρομοκρατική επίθεση στους Διδύμους Πύργους.

Μετά από μια δύσκολη περίοδο για τον Ιερό Ναό, με δαπανηρά κόστη για την ανοικοδόμησή του φτάνοντας ακόμα και στο σημείο να φαίνεται ότι δεν θα ολοκληρωθεί, τελικά, έχει προγραμματιστεί το άνοιγμα για τους πιστούς για το Σεπτέμβριο του 2021 και μάλιστα την 11η του μήνος, συμβολική ημερομηνία καθώς θα είναι η επέτειος των 20 χρόνων από την καταστροφή του. Στις 3 Αυγούστου 2020 πραγματοποιήθηκε ο αγιασμός της επίσημης επανέναρξης των εργασιών.

Το έργο της αγιογράφησης έχουν αναλάβει Αγιορείτες μοναχοί από την Ιερά Μονή Ξενοφώντος. Η εκπομπή “Sixty Minutes” του τηλεοπτικού δικτύου CBS ταξίδεψε μέχρι το Άγιο Όρος στην Ιερά Μονή το περασμένο Πάσχα μαζί με τον αρχιτέκτονα του ναού του Αγίου Νικολάου Σαντιάγκο Καλατράβα.

Ο π. Λουκάς από την Ιερά Μονή Ξενοφώντος του Αγίου Όρους και ειδικός σε θέματα εικονογραφίας έχει αναλάβει το απαιτητικό έργο της εικονογράφησης του Αγίου Νικολάου. Με την μέθοδο της τέμπερας είπε στον Σκοτ Πέλλεϋ από την εκπομπή «60 Minutes» ότι «Ο Θεός με κάλεσε να κάνω αυτή τη δουλειά, να επικοινωνήσω το πνεύμα του Αγίου Όρους στον κόσμο». Ο π. Λουκάς επισκέφτηκε το καλοκαίρι του 2019 τον μισοκτισμένο Ιερό Ναό ώστε να έχει μια εικόνα για το είδος των αγιογραφιών που θα χρειαστούν για τον στολισμό της Εκκλησίας, της σπουδαιότερης του Μανχάταν.

Μεταξύ των 56 εικόνων που θα τοποθετηθούν στον Ιερό Ναό θα είναι φυσικά μια του Άγιου Νικολάου, τον προστάτη άγιο όχι μόνο των παιδιών αλλά και των ναυτικών. Ο π. Λουκάς έδειξε στον Πέλεϋ μία εικόνα που παριστάνει τον Άγιο Νικόλαο να σώζει ένα πλήρωμα ναυτικών ναυαγών από το νερό, η οποία θα εμφανίζεται στον Ναό.

Ο Μοναχός της Μονής Ξενοφώντος είπε στον Πέλεϋ «Προσωπικά θέλω αυτή η εκκλησία, μέσω της εικονογραφίας να ανοίξει έναν νέο ορίζοντα για τους ανθρώπους, ότι έφυγαν με ελπίδα. Εάν συμβεί αυτό, οι Εικόνες θα έχουν εκπληρώσει τον σκοπό τους.» Η εκπομπή προβλήθηκε στις 6 Σεπτεμβρίου (μπορείτε να δείτε το σχετικό βίντεο μετά την αναγκαστική διαφήμιση που έχει η πηγή του βίντεο)

Μια ιστορία δεμένη με τον ελληνισμό της ΝΥ

Ο ελληνορθόδοξος ναός του αγίου Νικολάου βρισκόταν στην οδό Liberty απέναντι από τον Νότιο Πύργο του Παγκοσμίου Κέντρου Εμπορίου. Καταστράφηκε εντελώς στις επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου του 2001 όταν ο νότιος πύργος κατέρρευσε. Ήταν το μόνο κτήριο που καταστράφηκε από την επίθεση και δεν ανήκε στο Παγκόσμιο Κέντρο Εμπορίου.

Το κτήριο που στέγασε την εκκλησία κτίστηκε περίπου το 1832. Το 1916 Ελληνοαμερικανοί μετανάστες συνέστησαν το ποίμνιο του αγίου Νικολάου και το 1922 ξεκίνησαν να τελούνται ακολουθίες στην τοποθεσία της οδού Liberty. Το κτήριο του ναού είχε μήκος 17,07 μέτρα, πλάτος 6,71 μέτρα και ύψος 10,67 μέτρα (56 × 22 × 35 πόδια) ενώ φαινόταν μικροσκοπικό μπροστά στους 110 ορόφους των Δίδυμων Πύργων, που ολοκληρώθηκαν το 1972 και το 1973. Παρά το μικρό του μέγεθος και την ασυνήθιστη τοποθεσία του, η εκκλησία είχε προ των επιθέσεων ένα αφοσιωμένο ποίμνιο περίπου 70 οικογενειών, καθοδηγούμενο από τον πατέρα Ιωάννη Ρώμα. Τις Τετάρτες ο ναός ήταν ανοικτός στο κοινό και πολλοί άνθρωποι, συμπεριλαμβανομένων και εργαζομένων από τα γραφεία των πύργων και μη ελληνορθοδόξων, έρχονταν στον ήσυχο χώρο λατρείας για συγκέντρωση και προσευχή.

Το θαύμα με τις εικόνες που σώθηκαν

Ανάμεσα στα πολυτιμότερα αντικείμενα που είχε ο ναός στην κατοχή του ήταν κάποια μέρη από τα λείψανα του αγίου Νικολάου, της αγίας Αικατερίνης και του αγίου Σάββα, τα οποία είχαν δωριστεί στην εκκλησία από τον Νικόλαο τον Β΄, τον τελευταίο τσάρο της Ρωσίας. Αυτά τα λείψανα έβγαιναν από τις οστεοθήκες τους την ήμερα του εορτασμού του αντίστοιχου αγίου ή αγίας για προσκύνηση. Μετά

τις επιθέσεις τα λείψανα χάθηκαν και δεν ξαναβρέθηκαν.

Ο ναός θάφτηκε εντελώς από την κατάρρευση του νότιου πύργου. Κανένας δεν ήταν μέσα στον ναό τη στιγμή της καταστροφής. Ελάχιστα από τα περιεχόμενά του διασώθηκαν. Τελικά ανάμεσα σε ό,τι βρέθηκε ήταν οι κατεστραμμένες εικόνες του αγίου Διονυσίου Ζακύνθου και της Ζωοδόχου Πηγής καθώς και μερικά άλλα λατρευτικά αντικείμενα

Η θεμελίωση του ναού

Ακολούθησαν δέκα ολόκληρα χρόνια τριβών και διαπραγματεύσεων μέχρι το 2011 όταν τελικώς άνοιξε ο δρόμος και αποφασίστηκε το ακριβές σημείο, όπου ανεγείρεται ο ναός, στο ανατολικό άκρο του Λίμπερτι Παρκ. Η θεμελίωση έγινε τον Οκτώβριο του 2014.

Στα τέλη Αυγούστου του 2015 έπεσε το πρώτο μπετόν για την υλοποίηση ενός έργου, που σχεδίασε ο Ισπανός αρχιτέκτονας και μηχανικός, Σαντιάγκο Καλατράβα.

Όπως έγραψαν οι New York Times, η ανοικοδόμηση της μικρής ορθόδοξης εκκλησίας του Αγίου Νικολάου, που μέχρι την κατάρρευσή της την αποφράδα 11η Σεπτεμβρίου του 2001, βρισκόταν στην οδό Τσένταρ 255 εξελίχθηκε σε ένα από πλέον πολύπλοκα προγράμματα αποκατάστασης στην περιοχή.